

Schizofreniförbundet frågar:

Vad tänker partierna göra för att förhindra för tidig död, fattigdom och sämre vård?

Rakel Lundgren, förbundsordförande

Av uttalanden som gjorts under sommaren, 2010, kan man utläsa att både Socialstyrelsen (SOS) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) instämmer med Intresseförbundet för personer med Schizofreni och liknande psykoser (Schizofreniförbundet) att ”långvarigt, allvarligt psykisk sjuka”, har fått det allt sämre de senaste åren. Psykiatrireformen 1995, som beslöts av en mycket enig Riksdag, till trots. Dagens situation är helt oacceptabel.

Det krävs åtgärder som påverkar livssituationen och som minskar rättsosäkerheten, biverkningar av nödvändiga läkemedel och den fysiska sjukligheten med en alltför tidig död, insatser som minskar fattigdom, hemlöshet, ensamhet, sysslöshet och utanförskap.

Problemen, för psykiatrireformens ursprungsgrupp – de långvarigt, allvarligt psykiskt sjuka – är så stora och komplexa att de inte påverkas av enskilda åtgärder. Det måste till ett samlat program av politiska, juridiska, medicinska, sociala och psykologiska åtgärder för att komma tillrätta med missförhållandena.

Riksdagens beslut 1994 var ”samhällsintegration på lika villkor” och ökad makt över sitt liv för den enskilde och ökad makt över den service, stöd och hjälp, vård och rehabilitering som den enskilde ur denna grupp behöver för att kunna leva i samhället.

Ett stort problem är att denna ursprungsgrupp aldrig har kommit främst i kön till samhällets åtgärder. Den blir ständigt marginaliserad, utstött och förbispunnen av andra starkare grupper. Detta beroende på de följder, sviter, komplikationer som resulterar i en svårförståelig kognitiv funktionsnedsättning. Den enskilde kan inte och orkar inte föra sin egen talan i samhällets brus.

Grunden för de missförhållanden som utvecklats på senare år, trots psykiatrireformen 1995, är att det saknas lagligt stöd, som skyddar när integreringen i samhället ska ske. Det saknas även lagligt stöd för att ge ökad makt och inflytande över sin situation. Detta trots de förbättringar som gjorts de senaste åren till följd av psykiatrisamordningen ”Ambition och ansvar”. Den ursprungliga gruppen skyddas inte – utan blir istället ännu mer marginaliserad.

Lagarna HSL och SOL är ramlagar som redan psykiatriutredningen 1992 konstaterade, inte ger gruppen det nödvändiga skydd som behövs vid

samhällsintegrationen. "Handikapplagen" LSS, har satts ur spel för gruppen, genom att portalparagrafen inte ger gruppen tillträde till lagens åtgärder annat än i begränsad omfattning, vilket bevisats för några år sedan då ca 2700 personer fått hjälp. Detta ur en grupp som beräknas vara 43 000 personer med svåra kognitiva funktionsnedsättningar.

Det är nödvändigt att samtliga politiska partier på riksnivå, region- och landstingsnivå och på kommunnivå utvecklar samlade strategier för att komma till rätta med missförhållandena.

Fortsätter utvecklingen på samma sätt som hittills, dvs att insatser och åtgärder inte är effektiva i förhållande till de problem som de är avsedda att lösa, kommer nuvarande klandervärda situation inte bara att bestå, utan dessvärre fördjupas.

- **Jag uppmanar alla politiska partier att inför 2010-års val presentera vilka mått och steg man tänker vidta för att få bukt med ovan beskrivna missförhållanden!**

På denna – Hemsida - kommer alla sådana politiska strategier att publiceras. De bedöms utifrån den samlade kunskap och erfarenhet som finns lagrade hos anhöriga, själverfarna och engagerade personer inom Schizofreniförbundets olika organisationer.